

SRP i Idræt på FG: Videnskabsteori, metoder og arbejdsformer

"DOPINSPØGELSET HÆRGER DEN PROFESSIONELLE CYKELSPORT"

"MARATHON LØB? - SÅ SKAL DER TRÆNES"

"DEN OLYMPISKE HISTORIE ER FULD AF POLITISKE KOMPROMISSER"

"DE UNGE VÆLGER FODBOLDEN FRA I DANMARK"

Ovenstående kunne være eye catchers fra din nyheds platform, sportsprogrammet fra DR TV, eller hvor som helst idrætten er i fokus.

Og de afspejler idrættens mange sider og ja, identiteter. Sådan er det også hvis du vælger at arbejde med Idræt i din SRP. Idræt er nemlig så bred en størrelse at den favner alle de 3 klassiske hovedområder: Det naturfaglige, det humanistiske og det samfundsvidenskabelige område.

Det er altså super vigtigt at du gør dig klart:

1: Hvad du vil fokusere på og dermed hvilke(t) fag og hoveområde(r), du skal boltre dig indenfor.

2: At du har eller kan skaffe materialer og litteratur til at bearbejde det emne eller tema, du vil fokusere på

3: At du ikke nødvendigvis skal "opfinde " men bruge andres "opfindelser" og her udvise metodisk indsigt og håndværk.

OK, lad os starte med hovedlinjerne indenfor de 3 hovedområder i forhold til og i samarbejde med idrætsfaget :

Idræt som et naturvidenskabeligt fag:

De naturvidenskabelige metoder anvendes af naturvidenskabelige fag til at forklare naturens lovmæssigheder. De overordnede metoder, der bruges i naturvidenskab til indsamling af empiri er: Iagttagelser, laboratorieforsøg, feltundersøgelser, modelanvendelser og dataanalyse.

I den naturvidenskabelige del af idrætsfaget lægges fokus på kroppens funktion, hvor der undersøges, hvordan kroppen fungerer i forskellige idrætssituationer.

Iagttagelser er en væsentlig metode i idrætsfaget. Det kan være videoanalyse af en bevægelse, hvor iagttagelserne er kvalitative. Iagttagelserne kan også være kvantitative, hvor der tælles eller måles. Det kan eksempelvis gøres i analyse af en fodboldkamp, hvor der foretages en analyse af en spillers tidsforbrug på løb og gang. Hvis der udvikles en teori ud fra iagttagelser, kaldes det den induktive metode.

I idrætsfaget benyttes også laboratorieforsøg. Formålet med laboratorieforsøg er ofte undersøgelse af, hvordan en enkelt faktor har betydning. Det kan f.eks. være, hvordan maksimal løbehastighed er afhængig af træningsmængde. Ofte laves disse laboratorieforsøg ud fra en bestemt teori eller forventning. Ud fra forventningen udfærdiges en hypotese om forsøgets resultater. Der tales her om, at der anvendes den hypotetisk-deduktive metode til frembringelse af viden, hvis forsøget viser det samme som hypotesen i forsøget.

Fordelen ved laboratorieforsøg er, at der kun analyseres én faktor, for sikring af sammenhængen mellem årsag og virkning. Ulempen er dog at laboratorieforsøg ikke altid afspejler virkeligheden, hvor adskillige faktorer på én gang kan gøre sig gældende.

Overskrift 1 og 2 kunne således falde indenfor her. I nr. 1 kan du nærmere i din problem orientering fokusere på udvalgte dopingformer og deres fysiologiske effekt: Hvordan påvirker hvilke stoffer hvad i atletens krop og med hvilke resultater.

Her er det vigtigt at inddrage den naturvidenskabelige forskning, dens og dens resultater i forhold til den virkning det/de pågældende stof(fer) har.

Hvorfor atleterne så bruger disse stoffer kræver nok også et kig til de andre hovedområder, for svaret er jo ikke blot at de er tilgængelige.

Idræt som et humanistisk fag:

Humanvidenskab beskæftiger sig med at undersøge og beskrive menneskets tanker, følelser, ytringer og handlinger. Indsamling af empiri i humanvidenskab sker således gennem undersøgelse af disse. Kendetegnet for humanvidenskab er, at den arbejder med analyse og fortolkning af den indsamlede empiri.

Idrætsfaget beskæftiger sig med humanistiske undersøgelser. Dette kan eksempelvis være undersøgelse af historiske, kulturelle, psykologiske eller æstetiske områder.

Hvis der eksempelvis undersøges doping i cykelsport, kan der ud fra en humanistisk metode analyseres og fortolkes Bjarne Riis' selvbiografi. Herved kan der opnås en forståelse af, hvad en cykelrytter tænker og føler om ulovlig dopingindtagelse. En sådan analyse og fortolkning ligger metodisk meget tæt på metoder i sprogfagene.

Idrætsfaget indeholder ligeledes en historisk tilgang, som metodemæssigt læner sig tæt op ad historiefagets metoder. En vigtig metode i historiefaget er kildekritikken. Her undersøges en kildes værdi, og om den kan anvendes til beskrivelse af den historiske virkelighed. Et eksempel på en idrætshistorisk kilde kan være Leni Riefenstahls Olympia, der fremviser OL i Berlin i 1936, men samtidig også har en tydelig ideologisk tendens.

I historiefaget benyttes også forskellige typer af forklaringsmodeller. Det kan eksempelvis være årsagsforklaringen, der forklarer sammenhængen mellem årsag og virkning i en bestemt historisk sammenhæng.

I idrætsfaget kan en sådan historisk årsagssammenhæng være en forklaring af sammenhængen mellem den nazistiske ideologi og afholdelsen af de Olympiske Lege i Berlin 1936.

I overskrift nr. 3 kan du nærmere bearbejde de olympiske leges historie med fokus på det politiske område og hermed lægger dig i sporet på en historie orienteret undersøgelse og dermed nærmere at anvende de tilgange og metoder, der som kildekritik kendetegner historiefaget. Det er typisk ikke nok kun at beskrive, hvad der sker men også at fokusere på hvorfor og herunder at skitsere eventuelle forskelle forklaringer på dette hvorfor.

Idræt som et samfundsvidenskabeligt fag:

Samfundsvidenskaberne beskæftiger sig med studier af det menneskeskabte samfunds strukturer og processer.

I samfundsvidenskaberne indsamles empiri med både kvalitative og kvantitative metoder. Den kvalitative metode bygger i høj grad på humanvidenskabelige metoder, mens den kvantitative metode tager udgangspunkt i de naturvidenskabelige metoder.

Kendetegnet for samfundsfag er ud over de samfundsvidenskabelige metoder, at der i høj grad gøres brug af teorier. Det kan være sociologiske, politologiske og økonomiske teorier.

Idrætsfaget beskæftiger sig med samfundsmæssige problemstillinger med en idrætslig vinkel. Det kan eksempelvis være, hvordan idrætsudøvelse er organiseret i hhv. selvorganiseret, forenings- og kommerciel idræt.

I den kvalitative metode arbejdes med deltagerobservationer og interviews, som analyseres og fortolkes. Herved opnås en nuanceret forståelse af en problemstilling.

Et eksempel fra idrætsfaget kunne være et interview med en idrætsudøver om begrundelser for at dyrke en bestemt idræt.

Samfundsmæssige forhold kan også anskues med kvantitative metoder, hvor der ved hjælp af undersøgelser produceres talmateriale, der efterfølgende kan bearbejdes og analyseres. Dermed skabes et overblik over en stor mængde data, men kvantitative undersøgelser kan ikke give et svar på spørgsmålet hvorfor. I idrætsfaget benyttes kvantitativ undersøgelse eksempelvis til undersøgelse af en befolknings idrætsdeltagelse.

Begge typer af undersøgelser kan efterfølgende sættes i relation til forskellige teorier om det senmoderne samfund.

I overskrift nr. 4 kan du nærmere med samfundsfaglige metoder såsom kvantitative og kvalitative undersøge hvordan danskernes idrætsvaner har set ud og forandret sig gennem en tidperiode og herunder nærmere klarlægge hvordan og hvorfor tilslutningen til fodbold har ændret sig. Her er det altså

ikke nødvendigvis tilstrækkeligt at kigge på hvor mange og hvem der spiller fodbold MEN også hvor mange og hvem der stopper/fortsætter – og i begge tilfælde hvorfor.

OG Husk ikke at glemme: Metode og Arbejdsformer – forskellige veje til viden

Metode omhandler måden man gør noget på og det du skal gøre i SRP er at indsamle viden, som derefter skal videreformidles. Spørgsmålet er så hvilken viden du har brug for og hvor sikker du kan være på den viden du får fra litteratur samt egne og andres undersøgelser. I idræt arbejdes der ofte med komplekse fænomener og det kan være svært at vælge de bedste metoder til at undersøge fænomenerne, samt anvende metoderne præcist. Derfor skal man forholde sig kritisk til de måder man selv og andre har opnået viden om sin undersøgelse på – dvs. de arbejdsformer der er blevet anvendt. Viden indenfor feltet idræt opstår således ud fra en bred vifte af arbejdsformer, som alle, på hver sin måde, kan styrke en forståelse af det spørgsmål, tema eller emne, du arbejder med.

Da idræt jo altså udmærker sig ved at kunne falde indenfor alle 3 hovedområder er det vigtigt at du er bevidst om hvilke af disse du skal fokusere på; eller hvilke du alt efter din undersøgelse evt skal kombinere – og hvordan.

Dine og andres undersøgelser

Når man indsamler viden til sin SRP, kommer denne viden typisk udelukkende fra andres undersøgelser. Disse undersøgelser understøtter en teori, men det er ikke sikkert at det er en god teori. Derfor må man altid overveje kvaliteten af det indsamlede materiale og stille dig selv en række spørgsmål såsom:

- Hvem har udgivet materialet? Er materialet opdateret?
- Er undersøgelserne foretaget af eksperter?
- Er der tale om tendens?
- Hvilke teorier/metoder/arbejdsformer er anvendt?
- Er der ulemper ved de anvendte teorier/metoder/ arbejdsformer?
- Bør der anvendes andre/yderligere arbejdsformer /materialer?
- Hvilke usikkerheder knytter sig til materialerne/arbejdsformerne?

Basale videnskabsteoriske overvejelser

I den mundtlige del af SRP, bliver du bedt om at gøre dig basale videnskabsteoretiske overvejelser i forhold til dit projekt. Basal videnskabsteori præsenteres i tre moduler med en filosofilærer, men her følger nogle eksempler som er særligt relevante for idræt. Her fokuseres på slutningsformer, som er mere generelle veje til viden. Det drejer sig om at forholde sig til, hvad man kan slutte (konkludere) ud fra en bestemt arbejdsform.

Rigtig god fornøjelse med din opgave 😊